

занять по кожному засвоєному розділу, лікарям-курсантам пропонується скласти комп’ютерний контроль розділу.

Програма контролю складена так, що лікарі-курсанти та лікарі-інтерни мають змогу переглянути правильність своїх відповідей, зробити аналіз помилок та прочитати правильну відповідь на запитання. Комп’ютерний контроль, що проводиться після кожного розділу, дає викладачеві можливість проаналізувати результати та за необхідності провести корекцію і детальніший розбір теми і матеріалів заняття.

Широке використання комп’ютерних та мультимедійних засобів подання інформації в навчальному процесі на післядипломному етапі освіти значно покращує методику викладання матеріалу та підвищує рівень його засвоєння лікарями-інтернами і лікарями-курсантами за фахом «Ортопедична стоматологія».

На нашу думку, система дистанційної освіти має низку переваг і значно розширює коло потенційних слухачів. Дистанційна форма навчання придатна майже для всіх, тому що дає можливість гармонійно поєднувати навчання і повсякденне життя. Варто зазначити, що ДО - доступна можливість одержати освіту за кордоном із мінімальними фінансовими витратами за широкого вибору спеціальностей. Сучасна післядипломна медична освіта вимагає безупинно розширювати сприйняття комплексності освіти та формування інформаційного суспільства. Саме цю мету й ставить перед собою дистанційна освіта.

Будь-яке реформування - складний і болісний процес. Однак реформування медичної освіти відповідно до Болонського процесу - єдиний шлях нашої держави, щоб надавати кожному громадянину сучасну медичну допомогу, а для студентів та лікарів-курсантів - здобути освіту світового рівня, стати конкурентоспроможним фахівцем і мати можливість вибору праці в будь-якій країні. Однак підготовка висококваліфікованих кадрів створює нові проблеми, якими сьогодні живе Європа й Україна, - міграцію фахівців (міждержавну і внутрішню). Необхідний систематичний пошук нових шляхів стратегічного партнерства країн-учасниць Болонського процесу щодо розв’язання проблем кадрових ресурсів. Використання новітніх методів обробки та демонстрації навчальних-матеріалів у процесі викладання, на нашу думку, підвищує рівень засвоєння нового матеріалу лікарями, вказує правильний напрям у подальшій роботі, в пошуках інформації щодо професійної діяльності лікаря стоматолога-ортопеда в закладах практичної медицини при наданні допомоги населенню.

Список використаної літератури

1. Вербицкий А. А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения : [учеб. для вузов] / А. А. Вербицкий. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2002. – 83 с.
2. Горшунова Н.К. Инновационные технологии в подготовке врача в системе непрерывного профессионального образования / Н.К. Горшунова // *Фундаментальные исследования*. – 2009. – №2. – С. 86-88.
3. Пидаев А.В. Болонский процесс в Европе. Что это такое и нужен ли он Украине? / Пидаев А.В., Передерий В.Г. – Одесса: Одес. гос. мед. ун-т, 2004. – 192 с.
4. Разработка и внедрение модульной технологии обучения в образовательном процессе по специальностям «Лечебное дело», «Стоматология»: [метод. реком.] / Моск. мед. акад. им. И.М. Сеченова. – М.: Медицина для всех, 2007. – 44 с.

КОМП’ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Ніколішин А.К., Іленко Н.М., Котелевська Н.В.

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія"

Дієвим засобом інтенсифікації навчальної роботи є комп’ютеризація навчання. Комп’ютерні технології дозволяють удосконалити як традиційну форму, так і кредитно-модульну систему організації навчального процесу.

Ключові слова: комп’ютерні технології, оцінювання знань, тестові завдання.

Одним зі стратегічних завдань на сучасному етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв’язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

Епоха "інформаційного суспільства" вимагає впровадження комп’ютерних інформаційних технологій у медичну освіту, що впливатимуть на якість навчання. Комп’ютеризація - один із провідних напрямів сучасного науково-технічного переоснащення, що відбувається нині у ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія". Сутність комп’ютера полягає в його універсальності, багатофункціональності та є запорукою того, що він може задовольнити безліч потреб викладача і студента.

Функції викладача в навчальному процесі, який здійснюється із застосуванням новітніх електронних приладів (комп'ютерів), такі: відбір навчального матеріалу і завдань на кожному етапі навчання, планування, контроль і корегування процесу навчання. Функція підбору навчального матеріалу і необхідних знань для конкретного етапу навчання складна як у теоретичному, так і в практичному плані. На цьому етапі велике значення має педагогічний досвід. Планування процесу навчання із застосуванням комп'ютерних технологій має здійснюватись у напрямі максимальної індивідуалізації за принципом "один студент-один комп'ютер". Комп'ютерна техніка дає можливість використовувати навчальний матеріал у різних формах у вигляді тестових завдань, додаткового матеріалу, окремих розділів електронного підручника.

Під час виконання навчальних функцій комп'ютер на кафедрі терапевтичної стоматології використовується як тренажер, як репетитор і як пристрій, що моделює певні ситуації. Як тренажер студенти застосовують комп'ютер для закріплення знань, засвоєних на практичних заняттях і лекціях. Тренування на комп'ютері для закріплення знань відбувається за типом "крок за кроком", тобто шляхом просування від простого до складного. На початковому етапі простежується певна інтелектуальна пасивність студентів, але з ускладненням тренувальних завдань роль комп'ютера в інтелектуальній активності зростає. Це спонукає студентів звертатися до книги-підручника, в якому вони отримують можливість регулювати навчальний матеріал за ступенем складності, а успішне виконання завдань позитивно позначається на мотивації студентів до навчання. За допомогою комп'ютера можна багато разів повторювати навчальний матеріал із метою закріплення знань та вмінь. У цьому випадку комп'ютер використовується як репетитор.

Інноваційні технології навчання дали можливість змінити форму подачі лекційного матеріалу, форму взаємодії викладач-студент. На кафедрі розроблені електронні варіанти лекцій у слайдах для демонстрації за допомогою мультимедійного проектора з модуля 3 "Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика" і розділу "Захворювання слизової оболонки порожнини рота". Для студентів 4 курсу лекційний матеріал представлений у вигляді комп'ютерних слайд-фільмів, які мають елементи квазі-мультиплікації, супроводжуються звуком, музикою, містять фрагменти кінофільмів тощо. Усе це мотивує студентів до відвідування лекцій, зацікавлює предметом, полегшує сприйняття матеріалу, активізує студентську діяльність на лекції та після неї.

Використання комп'ютерних технологій дає можливість проводити початкове, тематичне та поточне тестування на основі спеціального банку запитань і відповідей. Комп'ютерний тестовий контроль знань проводиться в комп'ютерному класі за графіком. Для цього створений банк тестів українською, російською та англійською мовами. Підсумкові комп'ютерні тестові програми III-IV рівнів складаються із завдань, в яких використовуються клінічні ситуації, що потребує від студентів здібностей аналізувати отримані дані, інтерпретувати їх та приймати рішення. Комп'ютерне тестування дає можливість студентів продовжувати роботу над завданнями після певної перерви, повертатись до початку програми, розглядати свої помилки та інше, а викладачу разом зі студентом оцінювати якість роботи з урахуванням кількості запитань, допущених помилок тощо. Інформаційні технології зберігають результати навчальної діяльності, які необхідні для студентів і викладачів.

Контроль - важлива складова навчання; за правильного використання він сприяє досягненню провідних цілей навчання. Тестування є потужним стимулюючим фактором, який змушує студентів більшу увагу зосереджувати на основних розділах терапевтичної стоматології. Комп'ютерний контроль також допомагає відновлювати прогалини в навчанні, підвищувати рівень теоретичних знань і практичних вмінь, спонукає до самостійної роботи й активної участі в навчальному процесі. Можливість організації поточного, проміжного і підсумкового контролю досягнень студентів шляхом реєстрації результатів їхньої роботи, створення банку даних по кожному конкретному студенту є найважливішою перевагою комп'ютерного навчання. Система обліку й аналізу помилок навчання, передбачена в багатьох комп'ютерних навчальних або контролюючих програмах, дозволяє виявити динаміку і закономірності процесу навчання та спростити роботу з організації навчального процесу.

І лише цим не обмежується можливість комп'ютерних технологій. Персональні комп'ютери можна використовувати для дистанційного навчання, для консультативних конференцій тощо. На кафедрі ведеться робота з підготовки електронних підручників. Електронний підручник акумулює в собі основні навчально-методичні матеріали, необхідні для підготовки та проведення всіх видів і форм занять відповідно до нормативних вимог. Крім того, він створює широкі можливості для самостійного вивчення навчальних тем, підготовки до занять і самостійної роботи, допомагає студентам здійснити самоконтроль засвоєння матеріалу з предмета, а викладачу - об'єктивно здійснювати поточний і підсумковий контроль успішності студентів.

Новітні розробки в галузі комп'ютерних технологій дозволяють здійснювати синхронну презентацію візуальної і звукової інформації в інтерактивному режимі. Так, виконуючи вправи на динамічних сторінках, користувачі ведуть діалог із комп'ютером. Вони можуть отримати відповідь на питання, зустрічне питання, пояснення, підказку, похвалу, вербальну оцінку результатів роботи.

Значним досягненням у інформатизації вищої освіти стало об'єднання комп'ютерів університетів у

мережеві системи. У ВДНЗУ "УМСА" створена локальна комп'ютерна мережа, підключена до Інтернету. На сайті академії кафедра терапевтичної стоматології має свою сторінку, де викладена інформація про викладачів кафедри, матеріали лекційного курсу, методичні розробки, створені кафедрою. Інформація постійно оновлюється. Перспективний напрям інформатизації освіти - це Інтернет-освіта.

Широке впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес сприяє підвищенню якості підготовки молодих спеціалістів лікарів-стоматологів.

Список використаної літератури

1. Пίδαев А.В. Болонський процес в Європе / А.В. Пίδαев, В.Г. Передерий. – К., 2004. – 192 с.
2. Атаманчук Ю.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах комп'ютеризації вищої освіти / Ю.М. Атаманчук // Вісник Черкаського університету. – (Серія "Педагогічні науки"). – 2008. – № 124. – С.106-108.
3. Досвід підготовки до ліцензійного іспиту "Крок-2. Стоматологія" / Каськова Л.Ф., Андріянова О.Ю., Новікова С.Ч. [та ін.] // Інтеграція української медицини в європейський та американський медичний простір : матеріали навч.-наук. конф. –Тернопіль, 2006. – С.177-179.

ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВИТИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ПРОСТОРОМ

Панькевич А.І., Колісник І.А., Гоголь А.М.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Пропонуються власні погляди на сучасний стан вищої медичної освіти в Україні та перспективи інтеграції до європейських вимог і нормативів.

Ключові слова: рейтинг, Болонський процес.

Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціали суспільства. Вона є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені. Структура освіти України за своєю ідеологією та цілями узгоджена зі структурами освіти більшості розвинених країн світу.

За роки незалежності на основі Конституції України визначено пріоритети розвитку освіти, створено відповідну правову базу, здійснюється практичне реформування галузі. У державі реалізуються два стратегічні завдання: розширення доступу до отримання вищої освіти і досягнення рівня, відповідного до світових стандартів, що сприятиме найбільш повному задоволенню освітніх потреб громадян.

Законодавчі зусилля всіх урядів України щодо імплементації рекомендацій Болонського процесу досі залишаються малоефективними. З одного боку, відбувся формальний акт входження України до європейського простору вищої освіти та наукових досліджень, розвиваються міжнародні освітні проекти та номінально запроваджено Європейську кредитно-трансферну систему (ЄКТС). З іншого боку, в Україні не введено трициклову систему освітніх ступенів; ЄКТС не стала основою організації навчального процесу та розробки стандартів вищої освіти, а компетентнісний підхід не став основою технології навчання та оцінки його результатів; університетська автономія залишається не більш ніж популярним гаслом; схеми міжнародної та національної мобільності студентів і викладачів не отримали широкої державної підтримки; система гарантування якості вищої освіти досі не побудована і підмінюється відомчим контролем діяльності навчальних закладів [1].

Загалом стан справ у галузі освіти, темпи та глибина перетворень не повною мірою задовольняють потреби особистості, суспільства і держави. Це стосується і вищої медичної освіти також. Так, в Україні працюють 18 навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Як результат, ринок освітніх послуг, за винятком останніх років, був досить привабливим, що зумовлено значною його місткістю (попит переважав пропозицію).

Незважаючи на окреслені позитивні моменти, вітчизняні дипломи поки що не визнаються західними роботодавцями. Хоча останнім часом запроваджуються досить успішні перетворення та інновації, які наближають українські дипломи до вимог ринку і західних стандартів.

Серед основних недоліків державної освіти - корумпованість, формальність освіти, а також відтік кваліфікованих фахівців через низький рівень оплати їхньої праці. Крім того, є суттєвий недолік: стандарти освіти навіть найкращих вітчизняних навчальних закладів не збігаються з європейськими, а нерідко – навпаки: західна освіта не визнається нашими роботодавцями, а це знижує конкурентну привабливість вітчизняних ВНЗ у галузі вищої освіти.

В авторитетному рейтингу, складеному Інститутом вищої освіти Шанхайського університету Цзяо